

Paskaidrojuma raksts un Rīgas domes priekšsēdētāja ziņojums par Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetu

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta ieņēmumu prognoze

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir Rīgas pilsētas pašvaldības galvenais ieņēmumu avots, tā īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā pēdējo gadu laikā ir palielinājies, sasniedzot ap 61,5% no kopējiem budžeta ieņēmumiem 2012.gadā, un līdzvērtīgs īpatsvars tiek plānots 2013.gadā. Samazinoties valsts budžeta transfertiem un pašvaldības nenodokļu ieņēmumu apjomam, iedzīvotāju ienākuma nodokļa nozīme pašvaldības budžeta ieņēmumos ir tikai palielinājusies salīdzinājumā ar 57% 2008.gadā.

Latvijas ekonomika pakāpeniski atveseļojas no krīzes, pieaug iekšzemes kopprodukts – 2012.gadā prognozēts pieaugums par 4%, 2013.gadā pieaugums par 3,7%. Finanšu ministrijas izstrādātā valsts makroekonomikas prognoze 2013.gadā paredz vidējās darba samaksas pieaugumu par 3,6% un nodarbinātības palielinājumu par 1,2%, kas nozīmē iedzīvotāju ienākuma nodokļa bāzes pieaugumu par 4,8% nākamajā gadā.

Valsts īstenotās nodokļu politikas – iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšana no 25% līdz 24% ar 2013.gada 1.janvāri un iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumi par apgādībā esošu personu līdz 2013.gada 30.jūnijam ir 70 latu mēnesī un no 2013.gada 1.jūlija ir 80 latu mēnesī – rezultātā un apstākļos, kad netiek palielināts pašvaldību īpatsvars šī nodokļa sadalē, Rīgas pilsētas pašvaldība zaudēs tos potenciālos ieņēmumus, ko tā varētu gūt no ekonomikas atveseļošanās, algu un nodarbinātības pieauguma Rīgas pilsētā 2013.gadā.

Rīgas pilsētas pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokļa prognoze ir noteikta, ņemot vērā parakstīto vienošanās un domstarpību protokolu starp Ministru kabinetu un Latvijas Pašvaldību savienību par 2013.gadu, ka pašvaldību īpatsvars iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadalē netiek mainīts salīdzinājumā ar 2012.gadu – 80% pašvaldību budžetos un 20% valsts budžetā.

Paredzams, ka faktiskie iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā 2013.gadā varētu pieaugt tikai par 0,8% (par 2,2 miljoniem latu) salīdzinājumā ar 2012.gada budžetā paredzēto un sasniegt 286 miljonus latu.

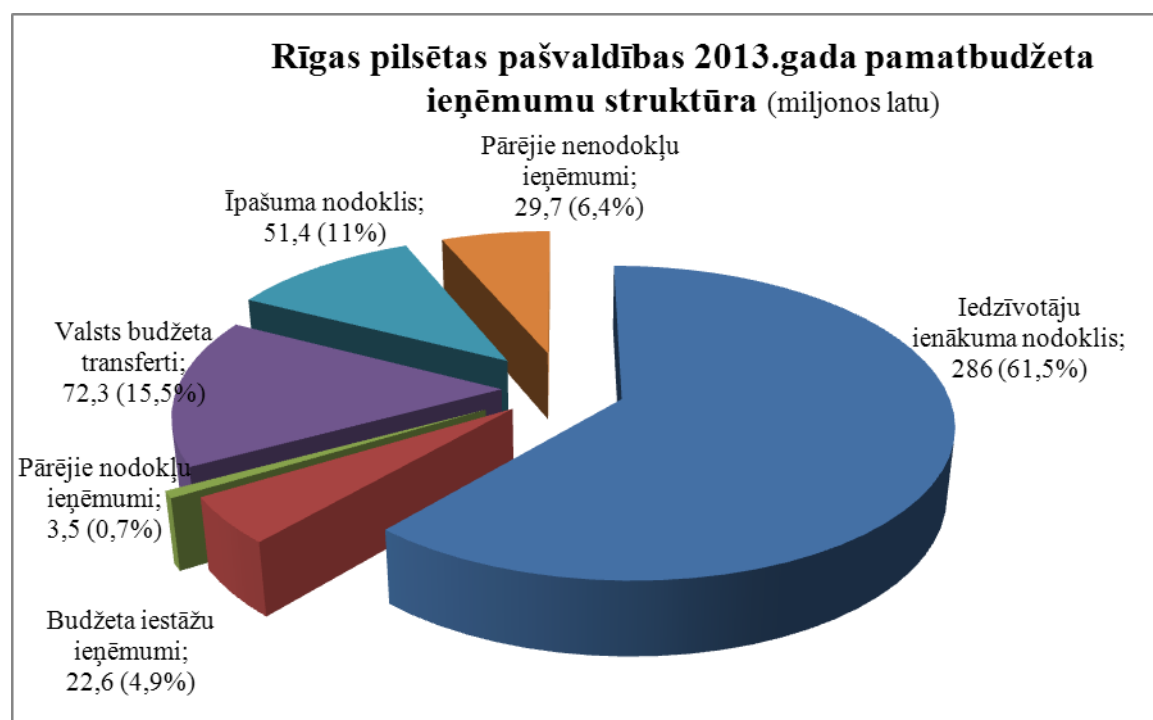
Nekustamā īpašuma nodokļa īpatsvars Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā ir būtiski palielinājies no 6% līdz 11% vairākkārtēju nekustamā īpašuma nodokļa likumdošanas un likmju izmaiņu rezultātā no 2008.gada līdz 2012.gadam. Pašlaik pašvaldībām ir piešķirtas plašākas tiesības nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanā, tomēr šo tiesību īstenošana praksē joprojām ir saistīta ar vairākiem ierobežojumiem – gan likumdevēja noteiktiem, gan ekonomiskiem faktoriem. Daudzu Rīgas iedzīvotāju maksātpēja joprojām ir zema, tāpēc īpašuma nodokļa likmes paaugstināšana ir problemātiska, jo tā palielinātu sociālo slogu pašvaldības budžeta izdevumu sadaļā.

Pamatojoties uz Rīgas domes Pašvaldību ieņēmumu pārvaldes aprēķiniem un izvērtējot iepriekšējo gadu nodokļa iekasējamību, kas pēdējos divos gados ir vidēji 90%, nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumu bāze 2013.gadā tiek plānota 51,4 miljonu latu apjomā. Šī nodokļa ieņēmumu palielinājums 2013.gadā ir iespējams iepriekšējo gadu nodokļa parādu samaksas, kas var sasniegt pat 5 miljonus latu, kā arī nodokļa iekasējamības pieauguma rezultātā.

Azartspēļu nodokļa ieņēmumi Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā 2013.gadā tiek plānoti 2012.gada līmenī – 2,8 miljonu latu apjomā.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumi 2013.gadā saglabāsies 2012.gada līmenī – 0,65 miljonu latu apjomā.

Pārējo nenodokļu un budžeta iestāžu ieņēmumu apjoms 2013.gadā plānots 52,3 miljonu latu apjomā, kas ir par 14,8 miljoniem latu vairāk nekā 2012.gada budžetā paredzētais, un plānotā pieauguma pamatā ir īpašumu privatizācijas un atsavināšanas ieņēmumu palielinājums saskaņā ar Rīgas domes Īpašuma departamenta sniegto informāciju.

Valsts budžeta transferti – mērķdotācijas un dotācijas – 2013.gadā plānoti 72,3 miljoni latu apjomā – 15,5% no kopējā pamatbudžeta ieņēmumu apjoma. Valsts budžeta transfertu apjoms 2013.gadā ir plānots, ņemot vērā 2012.gada budžetā paredzēto finansējumu, spēkā esošos normatīvos aktus (Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumi Nr.1251 „Noteikumi par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu pašvaldībām garantētā minimālā ienākumu līmeņa pabalsta un dzīvokļa pabalsta izmaksām”, Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumi Nr.1569 „Noteikumi par valsts budžeta dotāciju pašvaldībām 2010.gadā par sociālās aprūpes iestādēs līdz 1998.gada 1.janvārim ievietotām personām”), noslēgtos līgumus par Eiropas Savienības fondu apguvi.

2013.gadā atkal būs būtisks valsts budžeta transfertu samazinājums – salīdzinājumā ar 2012.gadu par 8,2 miljoniem latu, turklāt jāņem vērā, ka laikposmā no 2008.gada līdz 2012.gadam valsts budžetu transfertu apjoms ir samazinājies no 140 miljoniem latu līdz 80,5 miljoniem latu.

Lielākās valsts budžeta transfertu izmaiņas paredzētas sociālajā nozarē. No 2012.gada 31.decembra pašvaldībām tiek pārtraukts valsts garantētā minimālā ienākuma pabalsta līdzfinansējums. Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetā valsts līdzfinansējums garantētā minimālā ienākuma pabalsta izmaksai plānots 0,2 miljoni latu, jo saskaņā ar noteikto kārtību par Rīgas pilsētā 2012.gadā decembrī izmaksātajiem pabalstiem valsts transferti jāieskaita nākamajā mēnesī. Salīdzinājumā ar 2012.gadu samazinājums ir par 3,6 miljoniem latu.

Dotācija par bērniem bērnunamos un iemītniekiem veco ļaužu pansionātos, kas ievietoti līdz 1998.gadam, tiek mainīta atbilstoši faktiskajam personu skaitam un paredzēta Ls 108 000 apmērā. Rīgas domes Labklājības departamentam paredzēta valsts budžeta dotācija Ls 379 600 par ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem.

Nemainīgs valsts budžeta dotācijas apjoms 2012.gadā ir plānots Rīgas pilsētas pašvaldības izglītības iestāžu 1.klases skolēnu ēdināšanas nodrošināšanai Ls 750 832 (0,80 latu vienam skolēnam dienā), kā arī nemainīgi ir ieplānoti Izglītības un zinātnes ministrijas maksājumi mācību literatūras iegādei Ls 47 250. Iespējamās izmaiņas piešķirtā finansējuma apjomā ar 2013.gada 1.septembri.

Valsts budžeta transferti mūzikas skolu un sporta skolu pedagogu darba samaksai, speciālo izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai, pamata un vispārējās vidējās izglītības pedagogu atalgojumam, līdzekļi piecgadīgo un sešgadīgo bērnu apmācībai ir plānoti nemainīgi salīdzinājumā ar 2012.gadu, tomēr šie dotāciju apjomi ir jāvērtē, ņemot vērā, ka Izglītības un zinātnes ministrija gada sākumā apstiprina finansējumu pašvaldībām tikai 8 mēnešu apjomā (līdz 1.septembrim), bet, lai sniegtu patiesu priekšstatu par pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem un, balstoties uz iepriekšējo gada faktiskajiem izdevumiem, valsts budžeta transfertu apjoms Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā ir aprēķināts 12 mēnešiem.

Valsts budžeta dotācija Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai plānota Ls 5 974 339 apmērā, kas ir par Ls 2 660 559 mazāk nekā 2012.gadā, kas saistīts ar budžeta programmas 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem” ietvaros realizēto projektu atmaksas kārtību, tomēr līdzekļu apjoms var tikt mainīts gada laikā atbilstoši projektu realizācijas gaitai.

Par Ls 915 126 mazāka salīdzinājumā ar 2012.gadā saņemto apjomu ir plānota mērķdotācija pašvaldības autoceļiem un ielām, kas Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada pamatbudžeta ieņēmumos un izdevumos iekļauta Ls 3 446 445 apmērā. Līdzekļi pasažieru regulārajiem pārvadājumiem Ls 3 644 400.

Dotācija pašvaldības bezmaksas interneta piekļuves pakalpojuma nodrošināšanai Ls 13 152 un dotācija saistībā ar nepieciešamajām izmaiņām nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas sistēmā NĪNO Ls 39 000.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas finansējums Rīgas Brāļu kapiem Ls 25 000.

Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2013.gadā plānoti 465,5 miljoni latu, par 6,4 miljoniem latu (par 1,4%) vairāk nekā bija plānots pašvaldības 2012.gada budžetā.

Rīgas pilsētas pašvaldības speciālā budžeta ieņēmumi no ziedojumiem un dāvinājumiem paredzēti 0,8 miljoni latu, no tiem Krišjāņa Valdemāra ielas un Daugavgrīvas ielas krustojuma satiksmes mezgla būvniecībai 0,7 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta sagatavošana

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžets izstrādāts, ievērojot likumos „Par pašvaldību budžetiem”, „Par pašvaldībām”, „Par budžetu un finanšu vadību”, kā arī nodokļu likumos, likumā „Par valsts budžetu”, Ministru kabineta noteikumos un citos normatīvajos aktos paredzētās prasības.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un speciālā budžeta. Speciālā budžeta ieņēmumus 2013.gadā veido ziedojumi un dāvinājumi. Saskaņā ar Rīgas domes Budžeta komisijas 2009.gada 21.augusta lēmumu ieņēmumus, ko veido īpašiem mērķiem iezīmēti ieņēmumi (privatizācijas fonda, atsavināšanas rezultātā iegūtie līdzekļi, Rīgas pašvaldības nodeva par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, dabas resursu nodoklis u.c.), ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi, transferti, kopš 2010.gada iekļauti pamatbudžetā.

Rīgas domes Budžeta komisija 2012.gada 15.jūnija sēdē iepazinās ar Rīgas domes Finanšu departamenta sagatavoto informāciju par Rīgas pilsētas pašvaldības kopbudžeta ieņēmumu un izdevumu prognozi 2013.gadam, apstiprināja Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta projekta 2013.gadam ieņēmumu un izdevumu noteikšanas pamatprincipus un uzdeva Rīgas domes Finanšu departamentam aprēķināt budžeta izdevumu maksimālo apjomu katram budžeta izpildītājam saskaņā ar apstiprinātajiem pamatprincipiem.

Pamatprincipi paredz Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta projekta ieņēmumu piesardzīgu vērtējumu par ekonomiskās situācijas attīstību, jo, lai gan valstī ir vairākas institūcijas, kas nodarbojas ar makroekonomiskās attīstības prognožu sastādīšanu, ir konstatējamās pastāvīgas šo makroekonomikas prognožu savstarpējas neatbilstības un būtiskas to izmaiņas vairākas reizes gadā.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta projekta izdevumu noteikšanas pamatprincipos tika noteikts, ka budžeta izdevumi 2013.gada pamatbudžetam tiek plānoti, nepārsniedzot Rīgas domes 2011.gada 13.decembra saistošos noteikumus Nr.150 „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetu” bez Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta grozījumos pieņemtajiem lēmumiem par papildu līdzekļu piešķiršanu, izņemot Rīgas pilsētas Vēlēšanu komisijas darbības nodrošināšanu, organizējot pašvaldību vēlēšanu procesu, 2012.gadā atvērto izglītības iestāžu darbības nodrošināšanu, Rīgas pašvaldības policijas jaunu patrulēšanas vienību izveidošanu un sakarā ar SIA „Rīgas GeoMetr” un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas dārzi un parki” darbības izbeigšanu un deleģēto pārvaldes uzdevumu pārņemšanu veikts uzturēšanas izdevumu pārrēķins visam gadam. Samazināti izdevumi vienreizējiem pakalpojumiem remontdarbiem un

kapitālajiem izdevumiem. Valsts budžeta transfertu un budžeta iestāžu ieņēmumu samazināšanās gadījumā par atbilstošu summu jāsamazina arī izdevumi.

Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumi saistību apmaksai 2013.gadā salīdzinājumā ar 2012.gadu ir pieauguši par 11,4 miljoniem latu, kas lika Rīgas domes Budžeta komisijai noteikt, ka pašvaldības investīciju programmai apjomu 2013.gadam nosaka, ņemot vērā pašvaldības saistību pieaugumu un programmas 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem” izdevumu samazinājumu, tajā skaitā valsts budžeta transfertu izmaiņas.

Ievērojot nozares prioritātes un pašvaldības funkcijas, budžeta izpildītāji noteikto izdevumu apjomu (izņemot departamentu administratīvos izdevumus un izdevumus atlīdzībai) varēja pārdalīt starp programmām un novirzīt jaunu programmu uzsākšanai. Pamatprincipi ietvēra arī uzdevumus budžeta izpildītājiem – izvērtējot izdevumu apjomu 2013.gadam, veikt Rīgas pilsētas pašvaldības 2012.gada budžetā apstiprināto programmu nepieciešamības izvērtējumu un 2013.gada budžeta pieprasījumā izdalīt programmas, kas nodrošina pašvaldības pamatfunkciju izpildi, un prioritārā secībā sarindot programmas, kas nodrošina pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta projektu Rīgas domes Budžeta komisija akceptēja 2012.gada 8.novembrī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komitejai ar kopējo ieņēmumu apjomu Ls 464 229 570 un izdevumu apjomu Ls 499 205 337.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta projektu Rīgas domes Finanšu un administrācijas lietu komiteja apstiprināja 2012.gada 12.decembrī un nosūtīja izskatīšanai Rīgas domes sēdē ar kopējo ieņēmumu apjomu Ls 466 326 015 un izdevumu apjomu Ls 501 080 207, kas nodrošina nelielu budžeta ieņēmumu pieaugumu un mazāku budžeta deficīta apjomu salīdzinājumā ar 2012.gadu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta prioritātes

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta prioritātes nemainīsies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, un tiks nodrošināti izdevumi sociālajai palīdzībai, sabiedriskajam transportam, sabiedriskajai drošībai, kā arī investīcijām infrastruktūrā un iekškvartālu sakārtošanā.

Trūcīgo personu skaits kopš 2008.gada (17 758 personas mēnesī) krīzes gados bija palielinājies gandrīz vairāk nekā 2 reizes (2011.gada aprīlī 36 855 personas) un joprojām saglabājas ļoti liels (2012.gada oktobrī 22 147 personas), kaut arī visu 2012.gadu ir vērojama pozitīva tendence trūcīgo personu skaitam Rīgā stabilizēties un samazināties vidēji par 2% līdz 3% mēnesī. Tomēr, lai gan trūcīgo personu skaits samazinās, vienai personai izmaksājamā pabalsta apjoms palielinās, kas liecina par šo personu nonākšanu arvien lielākā nabadzībā.

Rīgas pilsētas pašvaldība tāpat kā visus iepriekšējos gadus apņemas nodrošināt pabalstu izmaksu atbilstoši apstiprinātajiem pašvaldības noteikumiem, kaut arī ar 2012.gada 31.decembri tiek pārtraukts valsts budžeta līdzfinansējums garantētā minimālā ienākuma līmeņa pabalstam un dzīvokļa pabalstam, kas 2012.gadā bija 3,8 miljoni latu.

Sabiedriskā transporta uzņēmuma Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” noteiktā atlaižu politika ir arī būtiska sociāli atbildīgas politikas sastāvdaļa. Rīgas pilsētas pašvaldība pastāvīgi seko līdzi Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” finanšu rādītājiem un, izvērtējot objektīvus operatīvās izpildes rādītājus, nepieciešamības gadījumā sniegs uzņēmumam finansiālu atbalstu operatīvās darbības nodrošināšanai, lai saglabātu nemainīgas noteiktās braukšanas atlaides, tomēr piesardzīgāk ir jāvērtē tik strauja uzņēmuma investīciju programmas realizācija ar noteiktajiem braukšanas tarifiem.

Izglītības sektorā, valstij ilgstoši nepietiekamā apjomā nodrošinot nepieciešamo pedagoģisko darbinieku skaitu un atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam, kas vidēji par vismaz Ls 50 mēnesī pārsniedz likumdošanā noteiktās minimālās atlīdzības likmes. Pašvaldības noteiktās paaugstinātās likmes tiek paredzētas gan no pašvaldības budžeta, gan no valsts budžeta līdzekļiem finansētajam pedagogu atalgojumam. Papildus no pašvaldības līdzekļiem tiek nodrošinātas 974 pedagogu likmes skolās un 173 sporta treneru likmes sporta skolās.

Papildu finansējums paredzēts 2011.gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, lai straujāk samazinātu rindas pirmsskolas izglītības iestādēs, un 2013.gadā šim mērķim no pašvaldības budžeta paredzēti jau 3,6 miljoni latu, jo, sākot ar 2013.gada 1.janvāri, 3600 bērniem tiek nodrošināts vienāds Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums Ls 93 mēnesī.

Rīgas pilsētā kā valsts galvaspilsētā joprojām saglabājas liela nepieciešamība pēc investīcijām infrastruktūrā, sevišķi transporta būvēs, izglītības un kultūras iestādēs, ko izmanto praktiski visi valsts iedzīvotāji un viesi. Papildus Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmai Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā jaunu projektu realizācijai ir paredzēta budžeta programma 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”. Rīgas pilsētas pašvaldības uzsākto projektu kopsumma 2012.gada beigās ir 102,9 miljoni latu.

2013.gadā ir paredzēts pabeigt Dienvidu tilta 3.kārtas būvniecību, uzcelt jaunu sociālo dzīvojamo māju Imantas 8.līnijā, turpināt plašu iekškvartālu sakārtošanas programmu.

Par Rīgas pilsētas pašvaldības izdevumu sadalījumu nozarēm

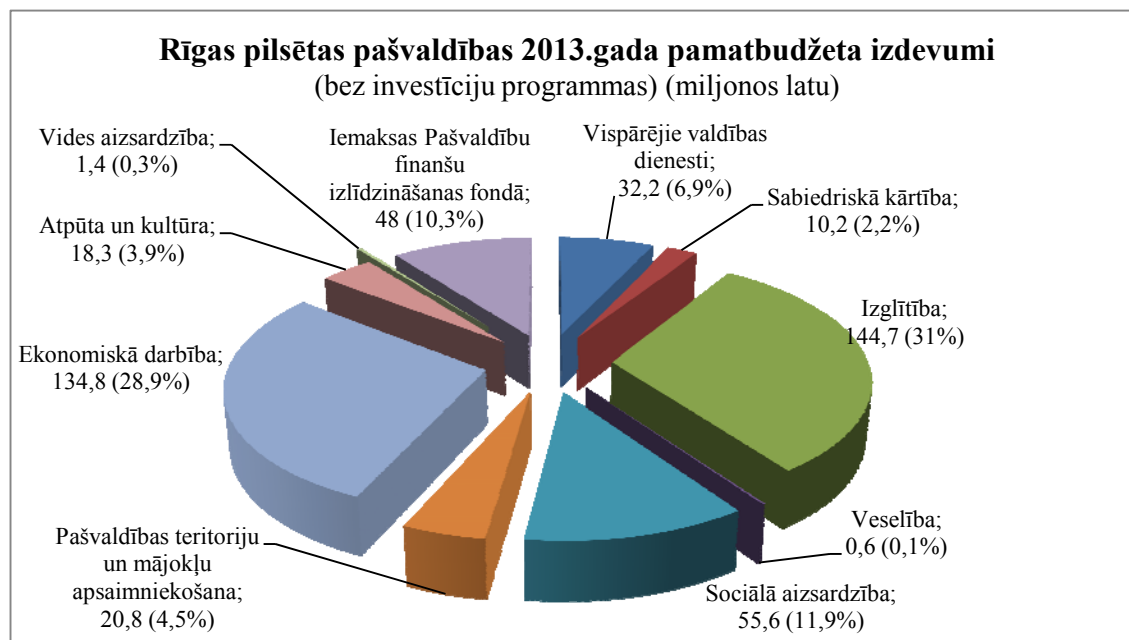
Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi tiek novirzīti pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai – izdevumiem no budžeta finansētu institūciju, tajā skaitā pašvaldības izglītības, kultūras, sporta iestāžu, departamentu, sociālo dienestu uzturēšanai, pilsētas pasākumu finansēšanai, pilsētas infrastruktūras uzturēšanai, samaksai par pakalpojumiem pilsētas vajadzībām, t.sk. pašvaldības funkciju izpildei sociālajā un izglītības jomā, sabiedriskajām organizācijām un privātajam sektoram, pabalstiem maznodrošinātajiem iedzīvotājiem, investīciju finansēšanai, līdzfinansējumam Eiropas Savienības fondu projektu apguvei, kā arī dotācijām pašvaldības sabiedriskajam transportam un citiem izdevumiem, kas paredzēti attiecīgajās

pamatbudžeta programmās Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetu” 3.pielikumā. Iemaksas Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā ievērojami samazina ieņēmumu apjomu, kas paliek Rīgas pilsētas pašvaldības rīcībā, un 2013.gadā no pamatbudžeta plānoto ieņēmumu kopējā apjoma 465,5 miljoniem latu, samazinot to par maksājumiem Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā (izdevumi atbilstoši klasifikācijai sadaļā „Vispārējie valdības dienesti”) – 48 miljoniem latu, pašvaldības funkciju realizācijas finansēšanai paliek tikai 417,5 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžets veidots pēc programmu principa, paredzot finansējumu attiecīgu budžeta programmu realizācijai. Budžeta programma ir savstarpēji saistītu, uz kopīgu mērķi orientētu pasākumu vai pakalpojumu kopums, kurš tiek plānots, izpildīts, uzskaitīts un kontrolēts no budžeta finansētās institūcijās saskaņā ar Likumu par budžetu un finanšu vadību un par kura izpildi atbild budžeta izpildītāji.

Rīgas domes saistošo noteikumu „Par Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetu” 2.pielikumā ir izdevumu sadalījums atbilstoši nozarēm. Nozaru sadalījums veidots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par izdevumu klasifikāciju.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta programmu 01.27.00. „Investīciju programmas realizācija”, 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”, 01.04.00. „Rīgas pilsētas infrastruktūras fonds”, kā arī 03.01.00. „Rīgas domes Īpašuma departamenta darbības un nekustamā īpašuma izmantošanas procesu nodrošinājums” izdevumi ir sadalīti un attiecināti uz vairākām nozarēm.

Sociālajai aizsardzībai, kas ir nemainīga pēdējo gadu prioritāte, Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada pamatbudžeta programmās paredzēti izdevumi 63,3 miljoni latu – 12,7% no kopējiem pamatbudžeta izdevumiem. Novērojot pašvaldības izdevumu dinamiku, jāsecina, ka sociālās aizsardzības izdevumu

īpatsvars kopš 2008.gada, kad šim mērķim tika novirzīti 7,8% no kopējiem izdevumiem, ir būtiski pieaudzis.

Palīdzībai Rīgas pilsētas iedzīvotājiem 2013.gada budžetā paredzēts finansējums Ls 24,4 miljoni latu, no tiem programmā 18.02.00. „Sociālie pabalsti Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 18,4 miljoni latu un programmā 18.02.01. „Sociālie pakalpojumi dzīvesvietā Rīgas pilsētas iedzīvotājiem” 6 miljoni latu. Sociālajiem pabalstiem plānotie izdevumi sasniedz 63,2% no Rīgas domes Labklājības departamenta budžeta programmu kopējiem pamatbudžeta izdevumiem.

Joprojām tiek plānots izmaksāt pabalstus piemaksām garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai trūcīgām ģimenēm ar bērniem, kurās visi apgādājamie ir nepilngadīgi bērni vecumā no 1,5 līdz 6 gadu vecumam, – 1,4 miljonus latu, nodrošināt ēdiena piegādi un izdalīšanu sociāli mazaizsargātām personām.

Kopējais Rīgas domes Labklājības departamenta programmu finansējums, kas nav saistīts ar pabalstu izmaksu 2013.gadā, ir 14,2 miljoni latu, un tas tiek palielināts, lai nodrošinātu atsevišķu projektu attīstību un atalgojuma palielināšanu par Ls 25 mēnesī sociālā darba un sociālās palīdzības speciālistiem, aprūpes personālam un veselības aprūpes speciālistiem.

Investīcijām sociālās aizsardzības nozarē paredzēti 7,7 miljoni latu sociālo dzīvojamo māju ar sociālajiem dzīvokļiem, veselības centru un sociālā dienesta telpām Imantas 8.līnijā 1A projektēšanai un būvniecībai.

Vislielākais izdevumu apjoms 2013.gada pamatbudžetā kā katru gadu ir plānots izglītībai – izglītības iestāžu uzturēšanas un ar izglītību saistīto pasākumu finansēšanas programmām. Izdevumi izglītībai ir Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta padotībā esošo izglītības iestāžu izdevumi, izdevumi izglītības pasākumiem, kā arī bērnu mūzikas un mākslas skolu izdevumi, Rīgas domes Īpašuma departamenta izdevumi izglītības iestāžu remontdarbiem, uzturēšanai, investīciju programma.

Izglītības nozarei paredzētais izdevumu apjoms ir 153,5 miljoni latu, kas ir 30,7% no pamatbudžeta programmām paredzētā kopējā izdevumu apjoma.

Nozares izdevumu īpatsvars kopējos izdevumos salīdzinājumā ar 2009.gada budžetā paredzētajiem 38,7% ir samazinājies, tomēr īpatsvara kritēriju izmaiņās ir svarīgi novērtēt valsts finansējuma ietekmi uz izdevumu kritumu un nozares realizētos Eiropas Savienības fondu līdzfinansētos projektus.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta investīciju programmā izglītības nozares objektiem plānots finansējums 8,8 miljoni latu, Eiropas Savienības fondu līdzfinansētajiem projektiem 1,3 miljoni latu. Izglītības objektu finansēšanai paredzēti līdzekļi arī Rīgas domes Īpašuma departamenta programmā 3,3 miljonu latu apjomā, no tiem kapitālie izdevumi 1,8 miljoni latu.

Rīgas pilsētas pašvaldība nodrošina visas pamatfunkcijas, kā arī papildu brīvprātīgās funkcijas – atalgojums no pašvaldības budžeta finansēto izglītības iestāžu pedagoģiskajiem darbiniekiem pirmsskolas izglītības iestādēs, skolās, sporta un interešu izglītības iestādēs, bērnu mūzikas un mākslas skolās ir noteikts lielāks par normatīvajos aktos noteikto minimālo likmi, un kopējie izdevumi šim mērķim pārsniedz 6 miljonus latu, kā arī paredzēts pašvaldības līdzfinansējums 1.klases skolēnu ēdināšanai. Līdzfinansējums paredzēts arī sporta pasākumu

organizēšanai un atbalstīšanai, neparedzot finansējumu pieaugušo profesionālajam sportam. Budžetā ir paredzēti 0,5 miljoni latu pabalstiem Ls 50 apmērā pedagogiem, uzsākot jauno mācību gadu.

Izglītības sektorā, valstij tikai daļēji nodrošinot pedagoģisko darbinieku pamata atalgojumu, pašvaldība atbilstoši savām iespējām turpinās novirzīt līdzekļus izglītības darbinieku atalgojumam. Pašvaldība 2013.gadā valsts budžeta vietā apmaksās 974 pedagogu likmes skolu atbalsta personālam (logopēdi, sociālie pedagogi, bibliotekāri, psihologi) par kopējo summu 4,2 miljoni latu un 173 likmes sporta skolās 1,1 miliona latu apmērā.

Papildu finansējums paredzēts 2011.gadā uzsāktajai sadarbībai ar privāto sektoru, lai straujāk samazinātu rindas pirmsskolas izglītības iestādēs, un 2013.gadā šim mērķim no pašvaldības budžeta paredzēti jau 3,6 miljoni latu, jo, sākot ar 2013.gada 1.janvāri, visiem bērniem tiek nodrošināts vienāds Rīgas pilsētas pašvaldības līdzfinansējums Ls 93 mēnesī.

Izglītības nozarei ir ielānots vislielākais valsts budžeta transfertu apjoms 58,5 miljonu latu apmērā.

Vispārējiem valdības dienestiem izdevumi 2013.gadā plānoti 80,2 miljoni latu, no tiem iemaksām Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fondā 2013.gadā plānoti 48 miljoni latu un citiem izdevumiem atbilstoši klasifikācijai 32,2 miljoni latu jeb 6,4% no pilsētas kopējiem izdevumiem, kas ir būtiski mazāk nekā izdevumi šiem pašiem mērķiem 2008.gadā – 47,1 miljons latu jeb 8,4% no izdevumiem 2008.gadā.

Sabiedriskajai kārtībai, kas ietver programmu izdevumus Rīgas pašvaldības policijas darbības nodrošināšanai un sabiedriskās kārtības uzturēšanas fondu, paredzēts finansējums 10,2 miljoni latu jeb 2% no kopējiem izdevumiem.

Pašvaldības budžeta izdevumu īpatsvars ekonomiskās darbības nozarei palielinās arī 2013.gadā, un kopējie izdevumi plānoti 145,2 miljoni latu. Saskaņā ar budžeta klasifikāciju plānoti izdevumi satiksmes infrastruktūras, sabiedriskā transporta programmu realizācijai, ielu uzturēšanai, Rīgas pilsētas būvvaldei, Rīgas pašvaldības aģentūrai „Rīgas pilsētas arhitekta birojs”, tūrisma nozares programmām, zemes, uz kuras atrodas pašvaldības institūcijas, atpirkšanai un nekustamā īpašuma iegādei pašvaldības izpildinstitūciju vajadzībām, maksājumi Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai.

Rīgas domes Satiksmes departamenta ielu uzturēšanas programmu finansējums plānots 14,9 miljoni latu, kas ir 3,3 miljonu latu samazinājums salīdzinājumā ar 2012.gada kopējiem izdevumiem. 2012.gada laikā ielu uzturēšanai tika piešķirts papildu finansējums sakarā ar sniegoto un bargo ziemu gada pirmajos mēnešos.

Nozarei finansējums tiek paredzēts arī no valsts budžeta transfertiem – mērķdotācija no autoceļu fonda pašvaldības autoceļiem un ielām plānota 3,5 miljoni latu, un finansējumu paredzēts izlietot izdevumiem, kas saistīti ar pilsētas ielu seguma rekonstrukciju.

Satiksmes infrastruktūras objektiem Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada pamatbudžetā finansējums 20,4 miljonu latu apmērā paredzēts no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetā finansējuma apjoms dotācijai pilsētas sabiedriskajam transportam paredzēts 51,5 miljoni latu. Valsts budžeta mērķdotācija pasažieru regulārajiem pārvadājumiem budžetā plānota 3,6 miljoni latu un kopā programmai 55,1 miljons latu.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžeta izdevumu daļā programmas 01.05.00. „Dienvidu tilta celtniecības izdevumu segšanai” izdevumu apjoms ir 37,9 miljoni latu salīdzinājumā ar 8,5 miljoniem latu 2010.gadā, 17 miljoniem latu 2011.gadā un 27,4 miljoniem latu 2012.gadā.

Vides aizsardzības nozarei 2013.gada pamatbudžetā plānots finansējums 1,4 miljoni latu uzturēšanas programmu realizācijai.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem 2013.gadā plānoti 20,8 miljoni latu jeb 4,2% no kopējiem izdevumiem. Finansējums paredzēts pašvaldības teritoriju un pilsētai piederošo dabas pamatņu sakopšanai, kapsētu teritoriju uzturēšanai, Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta, Rīgas pilsētas pašvaldības izpilddirekciju un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas gaiss” izdevumiem, kā arī jaunai programmai „Iekškvartālu piebraucamo un koplietošanas ceļu un teritorijas remonts” 4 miljoni latu.

Nozares izdevumi no līdzfinansējuma Eiropas Savienības fondu projektiem 2013.gadā plānoti 2,5 miljoni latu.

Pašvaldības izdevumi veselības nozarei 2013.gadā paredzēti 4,1 miliona latu apmērā. Veselības nozares izdevumus 2013.gadā veido Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta programma „Departamenta padotībā esošo iestāžu darbinieku obligātās veselības pārbaudes un citi darba devēja izdevumi” un Rīgas domes Labklājības departamenta programma „Veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana un veselības veicināšana”, kā arī 3,5 miljoni latu Rīgas pilsētas investīciju programmā.

Atpūtas un kultūras nozares programmām Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada budžetā plānots finansējums 21,5 miljoni latu. Uz šo nozari attiecināmas Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta pārziņā esošās kultūras iestāžu un pasākumu programmas, kā arī departamenta pārziņā esošās sporta programmas un pasākumi, Rīgas domes Finanšu departamenta programmas – „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014.gadā”, dotācija SIA „Rīgas Nacionālais zooloģiskais dārzs”, SIA „Rīgas meži”, kā arī Rīgas pašvaldības aģentūrai „Rīgas pieminekļu aģentūra”.

Rīgas pilsētas pašvaldības 2013.gada pamatbudžeta investīciju programmā atpūtas un kultūras nozares objektiem plānoti 3,2 miljoni latu.

Par atlīdzību Rīgas pilsētas pašvaldības struktūrvienībās

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets paredz noteiktu amatalgu un amata vienību skaita pieaugumu 2013.gadā:

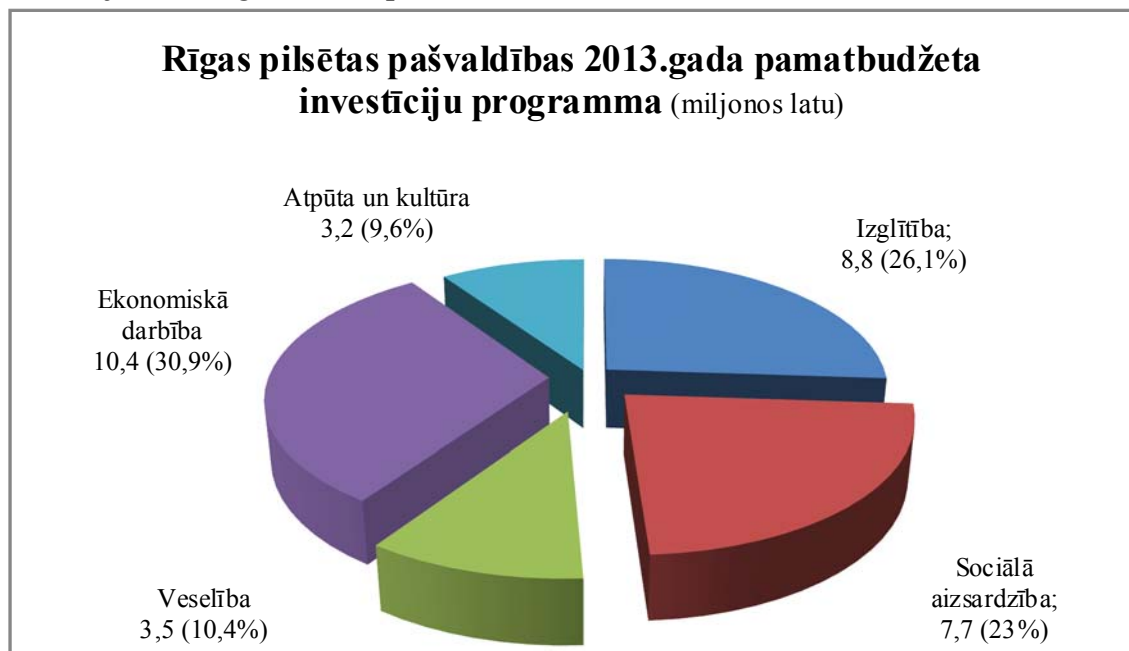
- Rīgas pilsētas Vēlēšanu komisijas darbības nodrošināšanai, lai organizētu pašvaldību vēlēšanu procesu, 2012.gadā atvērto izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai, Rīgas pašvaldības policijai jaunu patrulēšanas vienību izveidošanai un sakarā ar SIA „Rīgas GeoMetrics”

un Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas dārzi un parki” darbības izbeigšanu un deleģēto pārvaldes uzdevumu pārņemšanu veikto atalgojuma izdevumu pārrēķinu visam gadam;

- 4 jaunas amata vienības Rīgas bāriņtiesā, Nodokļa atbalsta pasākuma likuma realizēšanai Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldē 8 amata vietas uz terminētu laiku, kultūras pils „Ziemeļblāzma” atvēršanai pēc rekonstrukcijas un citu izglītības nozares Eiropas Savienības fondu projektu realizācijas pasākumu laikā uzņemto saistību nodrošināšanai 15 amata vienības, Rīgas pašvaldības policijai 2 jaunu glābšanas posteņu darbībai 16 jaunas amata vienības un 6 administratīvās amata vienības;
- atalgojuma palielinājums pedagogiem par Ls 25 mēnesī;
- atalgojuma palielinājums par Ls 25 mēnesī sociālā darba un sociālās palīdzības speciālistiem, aprūpes personālam un veselības aprūpes speciālistiem;
- darbinieku veselības apdrošināšana, izņemot Rīgas domes 15.06.2010. lēmumā Nr.1582 „Par amatiem Rīgas pilsētas pašvaldībā, kurus ieņemošās amatpersonas (darbinieki) ir pakļautas reālam dzīvības vai veselības apdraudējumam vai riskam” minētos amatus, tiks nodrošināta centralizēti un saskaņā ar Rīgas pilsētas izpilddirektora izstrādāto kārtību.

Par Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmu

Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas 2013.gadam izdevumi plānoti 33,6 miljonu latu apmērā. Investīciju programmā iekļautie objekti ir uzsākti jau 2012.gadā vai iepriekš.

Lielākais projekts ir Dienvidu tilta 3.kārtas (posms no Bauskas ielas līdz Ziepniekkalna ielai) būvniecība – 10,4 miljoni latu, kura pabeigšanai tiek piesaistīts aizņēmums 10 miljoni latu. Sociālo dzīvojamo māju ar sociālajiem dzīvokļiem, veselības centru un sociālā dienesta telpām Imantas 8.līnijā 1A projektēšana un būvniecība 7,7 miljonu latu apmērā arī paredzēta no aizņēmuma līdzekļiem.

Lielākais kultūras projekts ir kultūras pils „Ziemeļblāzma” ēku un būvju kompleksa un parka rekonstrukcija – 3,2 miljoni latu.

Izglītības nozarei ir novirzīts 26,1% no visa plānotā investīciju apjoma, kopā 8,8 miljoni latu, lai pabeigtu pamatskolas „Rīdze” rekonstrukciju un O.Kalpaka Rīgas Tautas daiļamatu pamatskolas ēkas rekonstrukciju, kā arī turpinātu izglītības iestāžu labiekārtošanu. Rīgas domes Pilsētas īpašuma komitejai saistošie noteikumi uzliek par pienākumu izskatīt un apstiprināt detalizētu objektu sarakstu, nosakot finansējuma apjomu.

Veselības nozarei plānoti līdzekļi 3,5 miljoni latu – turpinās Rīgas 1.slimnīcas rekonstrukcija.

Par līdzfinansējumu Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem

Rīgas pilsētas investīciju programmas apjomi nav pietiekami, lai nodrošinātu visu nepieciešamo pašvaldības infrastruktūras objektu attīstību, un būtiska nozīme Rīgas pilsētas pašvaldības budžetā jaunu projektu realizācijai ir budžeta programmai 01.39.00. „Līdzfinansējums Eiropas Savienības fondiem un citiem projektiem”.

Programmas izdevumi 2013.gadā plānoti 31,3 miljoni latu, no tiem kapitālie izdevumi 25,7 miljoni latu.

Programmas izdevumu samazinājums par 6 miljoniem latu salīdzinājumā ar 2012.gadu ir saistīts ar pastāvīgajām izmaiņām projektu realizēšanas grafikos un finansēšanas plānos.

Lielākais finansējuma apjoms 20,4 miljoni latu, kas ir 65,2% no programmas izdevumiem, paredzēts pašvaldības ekonomiskās darbības nozarei. Nozīmīgākais programmas un nozares objekts ar 7,6 miljoniem latu 2013.gadā ir Krišjāņa Valdemāra ielas un Daugavgrīvas ielas satiksmes mezgla rekonstrukcija. Pilsētas attīstības departamenta lielākais projekts ir Rīgas pilsētas degradētās teritorijas kvartālā starp Maskavas ielu, Krasta ielu un Turgeņeva ielu revitalizācija par 3,9 miljoniem latu.

Izglītības nozarei paredzēti 1,3 miljoni latu, jo joprojām tiek realizēts projekts kvalitatīvai dabas zinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšanai 63 Rīgas vispārīgizglītojošās skolās. Izglītības nozare ir līdere pēc iesniegto projektu skaita, tomēr lielākā daļa projektu ir nelieli un saistīti ar mūžizglītības programmas „Comenius” realizāciju.

Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanas izdevumiem plānoti 2,5 miljoni latu, un lielākais objekts ir ūdenssaimniecības attīstības Rīgā IV kārtas realizācija, kā arī pilsētas atkritumu izgāztuves „Kleisti” rekultivācija.

Kultūras projektiem paredzēti 6,9 miljoni latu, un nozīmīgākie projekti ir Latvijas Nacionālā mākslas muzeja ēkas restaurācija un projekta „Rīga – Eiropas kultūras galvaspilsēta 2014.gadā” aktivitātes.

Par pašvaldības īstenoto finanšu resursu vadību

Kopējie Rīgas pilsētas pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumi 2013.gadā ir paredzēti 465,5 miljonu latu apjomā, plānotajam budžeta deficītam 2013.gadā veidojot 34,75 miljonus latu jeb 7,5% no budžeta ieņēmumiem.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžets tiek plānots, paredzot, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta ieņēmumi pārsniedz pilsētas budžeta uzturēšanas izdevumus.

Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta deficīts rodas tāpēc, ka Rīgas pilsētas pašvaldība atbilstoši iespējām cenšas nodrošināt pilsētas infrastruktūras attīstību gan Eiropas Savienības līdzfinansētajos projektos, gan no Rīgas pilsētas pašvaldības investīciju programmas. Budžeta deficīts nepārsniedz attīstības programmām paredzētos līdzekļus, un tiek nodrošināts ar iepriekšējo gadu naudas līdzekļu uzkrājumiem.

Plānojot budžetu, ir paredzēts, ka Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta līdzekļu uzkrājumi arī 2013.gada beigās būs ne mazāki kā 21,1 miljons latu.

Likums „Par valsts budžetu 2013.gadam” nosaka, ka pašvaldībām nav tiesību uzņemties ilgtermiņa saistības atbilstoši likuma „Par pašvaldību budžetiem” 22.pantam, izņemot saistības attīstībai nozīmīgu infrastruktūras objektu īstenošanai Ministru kabineta noteiktajā kārtībā ar finanšu ministra atļauju, pakalpojumiem līdz trim gadiem, kas nepieciešami saimnieciskās darbības nodrošināšanai un Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanai, kā arī Publiskās un privātās partnerības likumā noteiktajā kārtībā akceptēto publiskās un privātās partnerības projektu īstenošanai.

Ilgtermiņa saistības likuma par „Par pašvaldību budžetiem” izpratnē ir saistības, kuras pašvaldības uzņemas, slēdzot līgumus par preču pirkšanu vai nomu vai pakalpojumu saņemšanu, vai būvdarbu veikšanu pasūtītāja vajadzībām un līgumus, kas paredz pašvaldības budžeta līdzdalību konkrētu projektu realizācijā, bet kopējo samaksu par attiecīgo darījumu pašvaldība neveic divpadsmit mēnešu laikā no līguma noslēgšanas brīža.

Likums „Par valsts budžetu 2013.gadam” paredz, ka pašvaldībām ir tiesības sniegt aizņēmuma pieprasījumu Finanšu ministrijā tikai pēc tam, kad atbilstoši publisko iepirkumu normatīvajam regulējumam ir noslēgusies iepirkuma procedūra un izvēlēts piegādātājs ar tiesībām veikt būvdarbus, nepieciešamības gadījumā paredzot slēgt līgumu ar piegādātāju pēc aizņēmuma pieprasījuma atbalstīšanas.

Ir atcelts ierobežojums, kas noteica, ka pašvaldībām ir tiesības plānot budžetā aizņēmumu kā izdevumu finansēšanas avotu tikai pēc tam, kad ir atbalstīts attiecīgais pašvaldības aizņēmuma pieprasījums.

Rīgas pilsētas pašvaldība 2013.gadā plāno piesaistīt aizņēmuma līdzekļus investīciju objektiem „Dienvidu tilta 3.kārtas būvniecības pabeigšana” 10 miljonu latu apmērā, sociālās dzīvojamās mājas Imantas 8.līnijā 1A būvniecībai 7,7

miljonu latu apmērā un Eiropas Savienības un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības projektu īstenošanai tiek piesaistīts aizņēmums 11,3 miljonu latu apmērā.

Rīgas pilsētas pašvaldības ilgtermiņa finanšu stabilitāti apliecina arī starptautisko kredītreitingu aģentūru ikgadējie novērtējumi. Starptautiskā kredītreitingu aģentūra „Standard & Poor’s” 2012.gada 12.decembrī Rīgas pilsētas novērtējumu ilgtermiņa un īstermiņa saistībām vietējā un ārvalstu valūtā paaugstināja par divām pakāpēm no BB+/B uz BBB/A-2, saglabājot pozitīvu šī reitinga prognozi nākotnē.

Starptautiskās kredītreitingu aģentūras „Standard & Poor’s” vērtējumā kā pozitīvi Rīgas pilsētas finanšu stabilitātes faktori ir minētas pašvaldības veiktās strukturālās reformas krīzes ietekmes pārvarēšanā un šo reformu noturība pēckrīzes periodā, atzinīgi novērtēts pašvaldības uzturētais augstais finanšu likviditātes līmenis budžeta un saistību maksājumu nodrošināšanai.

Savukārt kā pašvaldības budžeta attīstību ierobežojošs faktors minēta Rīgas un arī pārējo Latvijas pašvaldību zemā autonomija nodokļu un pārējo ieņēmumu jomā, jo pēc aģentūras aplēsēm pašvaldības kontrolē ir mazāk nekā 10% no tās ieņēmumu bāzes. Tādēļ pašvaldību finanšu stabilitāte Latvijā ir lielā mērā atkarīga no valsts īstenotās nodokļu politikas. Prognozējot Rīgas pilsētas pašvaldības budžeta attīstības scenārijus tuvākajos gados, kredītreitingu aģentūra savā bāzes scenārijā paredz, ka, pretēji situācijai 2013.gadā, turpmākajos gados valsts kompensēs pašvaldībām potenciālos zaudējumus no pašvaldību galvenā ieņēmumu avota – iedzīvotāju ienākuma nodokļa – likmes samazināšanās.

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra „Standard & Poor’s” Rīgas pilsētas pašvaldību vērtē kopš 1997.gada; jaunākais kredītreitings ir augstākais Rīgas pilsētas pašvaldības novērtējums kopš 2001.gada, kad tika saņemts līdzīgs reitinga novērtējums.

Domes priekšsēdētājs

N.Ušakovs